

Dr. Babasaheb Ambedkar Open University
Term End Examination January– 2026

Course	: Certificate Course	Date	: 07/03/2026
Subject Code	: CALT- 3	Time	: 11:30am to 01:00pm
Subject Name	: ડૉક્ટર આંબેડકર અને નવ માનવવાદ	Duration	: 01.5 Hours
		Max. Marks	: 50

1. ડૉ. બી.આર. શુ છે? આંબેડકર શેના માટે જાણીતા છે?
(A) કવિ (B) વૈજ્ઞાનિક (C) માનવ અધિકાર સક્રિયતા (D) રાજકારણ
2. ડૉ. આંબેડકર કયા દસ્તાવેજના મુખ્ય આર્કિટેક્ટ હતા?
(A) માનવ અધિકારોની સાર્વત્રિક ઘોષણા (B) ભારતીય બંધારણ
(C) મેઝના કાર્ટા (D) જુનીવા સંમેલન
3. જાતિ વ્યવસ્થા અંગે ડૉ. આંબેડકરનું વલણ શું હતું?
(A) તેના ચાલુ રાખવાનું સમર્થન કર્યું (B) તેના ચાલુ રાખવાનો વિરોધ કર્યો
(C) તેના આધુનિકીકરણની હિમાયત કરી (D) તેના પ્રત્યે ઉદાસીન હતો
4. સામાજિક ન્યાયના સંદર્ભમાં ડૉ. આંબેડકર શું હિમાયત કરે છે?
(A) માત્ર સમતા (B) માત્ર સમાનતા
(C) સમતા અને સમાનતા (D) ઉપરોક્ત માંથી કોઈ નહીં
5. ડૉ. આંબેડકરને કયું બિરુદ વારંવાર આપવામાં આવે છે?
(A) ભારતના પિતા (B) રાષ્ટ્રપિતા
(C) ભારતીય બંધારણના નિર્માતા (D) ભારતના મુખ્ય પ્રધાન
6. ડૉ. આંબેડકરે કયો ધર્મ અપનાવ્યો?
(A) બૌદ્ધ ધર્મ (B) ખ્રિસ્તી (C) હિન્દુ ધર્મ (D) ઇસ્લામ
7. ડૉ. આંબેડકરે શિક્ષણ અંગે શું હિમાયત કરી?
(A) શિક્ષણની સાર્વત્રિક એક્સેસ (B) માત્ર ઉચ્ચ જાતિઓ માટે શિક્ષણ
(C) જાતિના આધારે શિક્ષણ (D) ઉપરોક્તમાંથી કોઈ નહીં
8. દલિતોના અધિકારો મેળવવા માટે ડૉ. આંબેડકરે કયું આંદોલન ચલાવ્યું હતું?
(A) હરિત ક્રાંતિ (B) નાગરિક અધિકાર ચળવળ
(C) ભારતીય સ્વતંત્રતા ચળવળ (D) દલિત આંદોલન
9. ડૉ. આંબેડકર કયા જૂથના સશક્તિકરણમાં માનતા હતા?
(A) મહિલા (B) નીચલી જાતિ (C) મધ્યમવર્ગ (D) શહેરી રહેવાસીઓ
10. ડૉ. આંબેડકરના 'જાતિના નાશ'નું શું મહત્વ છે?
(A) તે જાતિ પ્રણાલીની જાળવણીની હિમાયત કરે છે
(B) તેણે જાતિ પ્રથાને સંપૂર્ણ નાબૂદ કરવાની હાકલ કરી.
(C) તેણે જાતિ વ્યવસ્થાને મજબૂત કરવા સુધારાની દરખાસ્ત કરી.
(D) તેમાં જાતિ વ્યવસ્થાના ફાયદાઓ વિશે ચર્ચા કરવામાં આવી હતી.
11. ડૉ. આંબેડકરના લખાણોમાં નીચેનામાંથી કયો મુખ્ય વિષય છે?
(A) જાતિ પદાનુક્રમને પ્રોત્સાહન આપવું (B) લિંગ ભેદભાવની હિમાયત કરવી
(C) માનવીય ગૌરવ અને સમાનતા પર ભાર મૂકવો (D) સામંતશાહીનું સમર્થન

12. ધર્મ વિશે ડૉ. આંબેડકરનો શું મત છે?
- (A) હિંદુ ધર્મનું કડક પાલન કરવાની હિમાયત કરી
(B) એક ધર્મની સર્વોપરિતાને બીજા પર ટેકો આપ્યો
(C) તર્કસંગતતામાં વિશ્વાસ અને ધાર્મિક રૂઢિચુસ્તતાની ટીકા
(D) ધર્મ પ્રત્યે ઉદાસીન હતો
13. ડૉ. આંબેડકરે રાજકીય પ્રતિનિધિત્વ અંગે શું ભાર મૂક્યો હતો?
- (A) સંપત્તિના આધારે પ્રતિનિધિત્વ
(B) જાતિના આધારે પ્રતિનિધિત્વ
(C) ધર્મના આધારે પ્રતિનિધિત્વ
(D) જાતિ અથવા સંપ્રદાયને ધ્યાનમાં લીધા વિના બધા માટે સમાન પ્રતિનિધિત્વ
14. ડૉ. આંબેડકરે તેમની સામાજિક સુધારણાની ચળવળોમાં કયા સિદ્ધાંત પર ભાર મૂક્યો હતો?
- (A) પરંપરાગત ધોરણોની જાળવણી (B) એક કઠોર જાતિ પદાનુક્રમની સ્થાપના
(C) હકારાત્મક પગલાં અને સામાજિક ન્યાય (D) લિંગના આધારે ભેદભાવ
15. ડૉ. આંબેડકરે જાતિ ભેદભાવના ઉકેલ તરીકે શું જોયું?
- (A) જાતિની સીમાઓને મજબૂત બનાવવી (B) જાતિ પ્રથાને સંપૂર્ણ નાબૂદ કરવી
(C) જાતિ આધારિત ભેદભાવને કાયદેસર બનાવવું (D) જાતિના કડક નિયમોનો અમલ કરવો
16. કઈ ઘટનાએ ડૉ. આંબેડકરને સામાજિક સુધારણા અને સક્રિયતા પર ધ્યાન કેન્દ્રિત કરવાની પ્રેરણા આપી?
- (A) ભારતીય સંસદમાં તેમની ચૂંટણી
(B) બાળપણ અને પુખ્તાવસ્થામાં ભેદભાવ સાથેના તેમના અનુભવો
(C) વકીલ તરીકે તેમની સફળતા
(D) તેમનું ધાર્મિક પરિવર્તન
17. સમાજમાં મહિલાઓની ભૂમિકા અંગે ડૉ. આંબેડકરનો શું મત હતો?
- (A) લિંગ સમાનતા અને મહિલા સશક્તિકરણની હિમાયત કરી
(B) મહિલા શિક્ષણ અને જાહેર જીવનમાં સહભાગિતાનો વિરોધ
(C) મહિલાઓને પુરૂષોને આધીન કરવામાં માનતા
(D) મહિલા અધિકારોના મુદ્દાની અવગણના
18. ડૉ. આંબેડકરે દલિતોના અધિકારો માટે કામ કરવા માટે કઈ સંસ્થાની સ્થાપના કરી હતી?
- (A) અખિલ ભારતીય અનુસૂચિત જાતિ સંઘ (B) ભારતીય રાષ્ટ્રીય કોંગ્રેસ
(C) રાષ્ટ્રીય સ્વયંસેવક સંઘ (D) ઉપરોક્તમાંથી કોઈ નહીં
19. 1932ના પૂના કરારમાં ડૉ. આંબેડકરની ભૂમિકા શું હતી?
- (A) તે ઉચ્ચ જાતિનું પ્રતિનિધિત્વ કરતો સહી કરનાર હતો.
(B) તેમણે દલિતો વતી વાટાઘાટો કરી અને વિધાનસભાઓમાં અનામત બેઠકો મેળવી.
(C) તેમણે દલિતો માટે અલગ મતવિસ્તારની હિમાયત કરીને કરારનો વિરોધ કર્યો.
(D) પૂના સંધિમાં તેની કોઈ સંડોવણી નહોતી.
20. ડૉ. આંબેડકરની ફિલસૂફી આના મહત્વ પર ભાર મૂકે છે._____.
- (A) જાતિ આધારિત વિભાજન (B) શિક્ષણ અને સશક્તિકરણ દ્વારા સામાજિક ગતિશીલતા
(C) ધાર્મિક રૂઢિચુસ્તતા (D) લિંગ ભેદભાવ

21. ડૉ. આંબેડકરે ન્યાયી સમાજના આધાર તરીકે શું કલ્પના કરી હતી?
 (A) આર્થિક અસમાનતા (B) જાતિ વંશવેલો
 (C) સામાજિક ન્યાય અને સમાનતા (D) લિંગ ભેદભાવ
22. ડૉ. આંબેડકરે નીચેનામાંથી કઈ ચળવળમાં સક્રિયપણે ભાગ લીધો હતો?
 (A) ભારત છોડો ચળવળ (B) ખિલાફત ચળવળ
 (C) અસહકાર ચળવળ (D) ઉપરોક્તમાંથી કોઈ નહીં
23. આંબેડકરના બૌદ્ધ ધર્મમાં પરિવર્તનની પ્રેરણા_____.
 (A) બૌદ્ધ ધર્મ અપનાવવા માટે દલિતો વચ્ચે એક જન ચળવળ (B) હિન્દુ ધર્મનું પુનરુત્થાન
 (C) નવા ધર્મની સ્થાપના (D) ઉપરોક્તમાંથી કોઈ નહીં
24. ડૉ. આંબેડકરના "ધ બુદ્ધ અને તેમના ધમ્મા"નું મહત્વ શું હતું?
 (A) તે અન્ય ધર્મો પર બૌદ્ધ ધર્મની શ્રેષ્ઠતા પર ભાર મૂકે છે.
 (B) તે બૌદ્ધ ઉપદેશોનું પુનઃ અર્થઘટન રજૂ કરે છે.
 (C) તે બૌદ્ધ ધર્મની ટીકા હતી.
 (D) ડૉ. આંબેડકરના કાર્યમાં તેનું કોઈ મહત્વ ન હતું.
25. નીચેનામાંથી કોના માટે ડૉ. આંબેડકરે જમીનની માલિકીની હિમાયત કરી હતી?
 (A) ઉચ્ચ જાતિના હાથમાં જમીનનું કેન્દ્રીકરણ
 (B) ભૂમિહીન અને સીમાંત સમુદાયોને જમીનનું પુનઃવિતરણ
 (C) જમીનની માલિકીની પેટર્નમાં કોઈ ફેરફાર નહીં
 (D) તમામ જમીનનું ખાનગીકરણ
26. અસ્પૃશ્યતા અંગે ડૉ. આંબેડકરનું વલણ શું હતું?
 (A) તેના ચાલુ રાખવાની હિમાયત કરી (B) તેના ચાલુ રાખવાનો વિરોધ કર્યો
 (C) તેના ધાર્મિક મહત્વમાં માનતા (D) અસ્પૃશ્યતાના મુદ્દાને અવગણ્યા
27. ડૉ. આંબેડકરના ભારત માટેના વિઝનમાં નીચેનાનો સમાવેશ થાય છે._____.
 (A) જાતિ વ્યવસ્થાનું જતન
 (B) ધર્મશાહી રાજ્યની સ્થાપના
 (C) સામાજિક ન્યાય અને તમામ નાગરિકો માટે સમાનતા
 (D) રાજકીય પ્રક્રિયામાંથી હાંસિયામાં ધકેલાઈ ગયેલા સમુદાયોને બાકાત રાખવા.
28. ગોળમેજી પરિષદોમાં ડૉ. આંબેડકરની ભૂમિકા હતી._____.
 (A) બ્રિટિશ સંસ્થાનવાદી શાસન માટે હિમાયતી
 (B) ભારતીય રાષ્ટ્રીય કોંગ્રેસના હિતોનું પ્રતિનિધિત્વ કરો.
 (C) દલિત અધિકારો અને રાજકીય પ્રતિનિધિત્વ માટે વાટાઘાટો કરો
 (D) પરિષદોનો બહિષ્કાર કરો.
29. ડૉ. આંબેડકરની હિંદુ ધર્મની ટીકા આના પર કેન્દ્રિત હતી._____.
 (A) તેના ધાર્મિક વિધિઓ અને વિધિઓ (B) તેના દાર્શનિક પાયા
 (C) તેની જાતિ વ્યવસ્થા અને સામાજિક વંશવેલો (D) સ્ત્રીઓ સાથે તેની સારવાર

30. ભારતની શિક્ષણ પ્રણાલીમાં ડૉ. આંબેડકરના યોગદાનમાં નીચેનાનો સમાવેશ થાય છે.
 (A) જાતિ આધારિત શિક્ષણની હિમાયત કરવી
 (B) માત્ર ઉચ્ચ જાતિઓ માટે જ શાળાઓની સ્થાપના કરવી
 (C) શિક્ષણને સમાજના તમામ વર્ગો માટે સુલભ બનાવવા માટે કામ કરવું
 (D) શૈક્ષણિક સુધારાની જરૂરિયાતને અવગણવી.
31. ડૉ. આંબેડકરના પુસ્તક "જાતિનો નાશ" નું મુખ્ય કેન્દ્ર શું હતું?
 (A) જાતિ વ્યવસ્થાના જતન માટે હિમાયત
 (B) જાતિ વ્યવસ્થાને નાબૂદ કરવાની ટીકા અને હાકલ
 (C) આંતર-જાતિ લગ્નને પ્રોત્સાહન
 (D) ઉપરોક્તમાંથી કોઈ નહીં
32. ડૉ. આંબેડકરની ફિલસૂફી સાથે કયો શબ્દ વારંવાર સંકળાયેલો છે?
 (A) ભેદભાવ (B) અસ્પૃશ્યતા (C) માનવતાવાદ (D) જાતિવાદ
33. ડૉ. આંબેડકરનું બૌદ્ધ ધર્મમાં પરિવર્તનનું પ્રતીક_____.
 (A) તમામ ધર્મોનો અસ્વીકાર (B) હિંદુ ધર્મની જાતિ વ્યવસ્થાનો અસ્વીકાર
 (C) બૌદ્ધ ધર્મ વિરુદ્ધ રાજકીય નિવેદન (D) ઉપરોક્તમાંથી કોઈ નહીં
34. ડૉ. આંબેડકરના મહાડ સત્યાગ્રહનું શું મહત્વ હતું?
 (A) તે અસ્પૃશ્યતા સામે અને દલિતોના જાહેર પાણીની ટાંકીઓ સુધી પહોંચવાના અધિકાર માટેનો વિરોધ હતો.
 (B) તેણે જાહેર સ્થળોએથી દલિતોને બાકાત રાખવાની હિમાયત કરી.
 (C) તે જાતિ આધારિત ભેદભાવ ચાલુ રાખવાનું સમર્થન કરે છે.
 (D) ડૉ. આંબેડકરની સક્રિયતામાં તેનું કોઈ મહત્વ ન હતું.
35. સમાજ સુધારણા અંગે ડૉ. આંબેડકરના દૃષ્ટિકોણને ટૂંકમાં નીચે મુજબ રજૂ કરી શકાય._____.
 (A) પરંપરાગત સામાજિક માળખાની જાળવણી (B) જાતિ આધારિત ભેદભાવની હિમાયત
 (C) સામાજિક ન્યાય અને સમાનતા પર ભાર (D) ઉપરોક્તમાંથી કોઈ નહીં
36. ડૉ. આંબેડકરે અસ્પૃશ્યતા સામે લડવા માટે નીચેનામાંથી કયું આંદોલન શરૂ કર્યું હતું?
 (A) દલિત પેન્થર્સ મૂવમેન્ટ (B) સ્વદેશી ચળવળ
 (C) મંદિર પ્રવેશ ચળવળ (D) ઉપરોક્તમાંથી કોઈ નહીં
37. અસ્પૃશ્યતા સામે ડૉ. આંબેડકરની લડાઈનો મુખ્ય ઉદ્દેશ હતો._____.
 (A) દલિતોને સમાજના મુખ્ય પ્રવાહમાંથી બહાર રાખવા
 (B) દલિતોને સમાજના મુખ્ય પ્રવાહમાં સામેલ કરવા
 (C) અલગ દલિત સમાજની સ્થાપના કરવી
 (D) ઉપરોક્તમાંથી કોઈ નહીં
38. સામાજિક ન્યાય પર ડૉ. આંબેડકરના વિચારો આનાથી પ્રભાવિત હતા._____.
 (A) માર્ક્સવાદી વિચારધારા (B) મૂડીવાદી સિદ્ધાંત
 (C) ગાંધીવાદી ફિલસૂફી (D) ઉપરોક્તમાંથી કોઈ નહીં

39. ભારતીય સ્વતંત્રતા ચળવળ પ્રત્યે ડૉ. આંબેડકરનું વલણ કેવું હતું?
- (A) તેણે તેનો સખત વિરોધ કર્યો
(B) તેણે તેને પૂરા દિલથી ટેકો આપ્યો.
(C) તે તટસ્થ રહ્યા
(D) અન્યની ટીકા કરતી વખતે કેટલાક પાસાઓને ટેકો આપતા, તેમની પાસે એક નાજુક વલણ હતું.
40. ડૉ. આંબેડકરના બૌદ્ધ ધર્મમાં પરિવર્તનને કારણે_____.
- (A) બૌદ્ધ ધર્મ સ્વીકારવા માટે દલિતોમાં એક જન ચળવળ (B) હિન્દુ ધર્મનું પુનરુત્થાન
(C) નવા ધર્મની સ્થાપના (D) ઉપરોક્તમાંથી કોઈ નહીં
41. ડૉ. આંબેડકરે ભારત માટેના તેમના વિઝનમાં નીચેનામાંથી કયા સિદ્ધાંતોને પ્રાધાન્ય આપ્યું હતું?
- (A) જાતિ વંશવેલો (B) લિંગ અસમાનતા
(C) સામાજિક ન્યાય અને સમાનતા (D) ધાર્મિક રૂઢિચુસ્તતા
42. દલિત અધિકારો માટે ડૉ. આંબેડકરના સંઘર્ષમાં નીચેનાનો સમાવેશ થાય છે._____.
- (A) દલિતો માટે અલગ શાળાઓની હિમાયત કરવી
(B) શૈક્ષણિક સંસ્થાઓ અને નોકરીઓમાં અનામત બેઠકોની હિમાયત કરવી
(C) અનામત નાબૂદ કરવાની હિમાયત કરવી
(D) ઉપરોક્તમાંથી કોઈ નહીં
43. ભારતીય બંધારણ ઘડવામાં ડૉ. આંબેડકરની ભૂમિકા શું હતી?
- (A) તેઓ મુખ્ય આર્કિટેક્ટ અને મુસદ્દા સમિતિના અધ્યક્ષ હતા
(B) ડ્રાફ્ટિંગ પ્રક્રિયામાં તેની કોઈ સંડોવણી નહોતી.
(C) તેમણે બંધારણનો મુસદ્દો તૈયાર કર્યો પછી તેની ટીકા કરી.
(D) તેમણે ભારતીય રાષ્ટ્રીય કોંગ્રેસના સભ્ય તરીકે યોગદાન આપ્યું હતું.
44. સામાજિક ભેદભાવ સામે ડૉ. આંબેડકરનો સંઘર્ષ તેમના અનુભવોમાં રહેલો હતો._____.
- (A) ધાર્મિક દમન (B) લિંગ અસમાનતા
(C) જાતિ આધારિત ભેદભાવ (D) આર્થિક વંચિતતા
45. માનવતાવાદ માટે ડૉ. આંબેડકરની હિમાયત આના પરથી સ્પષ્ટ હતી._____.
- (A) જાતિ આધારિત વંશવેલો (B) ધાર્મિક રૂઢિચુસ્તતા
(C) સામાજિક ન્યાય અને સમાનતા (D) લિંગ ભેદભાવ
46. ડૉ. આંબેડકરે જાહેર ક્ષેત્રમાં દલિત અધિકારો પર ભાર આપવા માટે નીચેનામાંથી કઈ ચળવળનું નેતૃત્વ કર્યું?
- (A) નાગરિક અધિકાર ચળવળ (B) દલિત પેન્થર્સ ચળવળ
(C) મતાધિકાર ચળવળ (D) ઉપરોક્તમાંથી કોઈ નહીં
47. ડૉ. આંબેડકરની ફિલસૂફી ઘણીવાર આ સાથે સંકળાયેલી છે._____.
- (A) સામાજિક રૂઢિચુસ્તતા (B) સામાજિક ઉદારવાદ
(C) સામાજિક સર્વાધિકારવાદ (D) ઉપરોક્તમાંથી કોઈ નહીં
48. ડૉ. આંબેડકરનો હકારાત્મક પગલાં અંગે શું અભિપ્રાય હતો?
- (A) વિરોધ કર્યો કારણ કે તે જાતિ આધારિત વિભાજનને કાયમી બનાવે છે
(B) ઐતિહાસિક અન્યાયના નિવારણના સાધન તરીકે તેની હિમાયત કરવામાં આવી હતી.
(C) હકારાત્મક કાર્યવાહીના મુદ્દાને અવગણ્યો
(D) ઉપરોક્તમાંથી કોઈ નહીં

49. ભારત માટે ડૉ. આંબેડકરના વિઝનમાં આના આધારે સમાજનું નિર્માણ શામેલ છે._____.

- (A) જાતિ વંશવેલો (B) ધાર્મિક સિદ્ધાંતો
(C) સામાજિક ન્યાય અને સમાનતા (D) પિતૃસત્તાક ધોરણો

50. ડૉ. આંબેડકરનું બૌદ્ધ ધર્મમાં પરિવર્તન એક સ્વરૂપ હતું._____.

- (A) રાજકીય વિરોધ (B) ધાર્મિક પુનરુત્થાન
(C) સામાજિક બળવો (D) ઉપરોક્ત તમામ

ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી

‘જ્યોતિર્મય’ પરિસર, સરખેજ-ગાંધીનગર હાઈવે, છારોડી, અમદાવાદ-382481

સત્રાંત પરીક્ષા જાન્યુઆરી - 2026

નોંધણી નંબર :

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

(સંપૂર્ણ નોંધણી નંબર લખવો)

પાઠ્યક્રમ : _____

અભ્યાસક્રમ (અવશ્ય લખવો) :

અભ્યાસ કેન્દ્રનો કોડ નં. _____

પરીક્ષાની તારીખ : _____

નોંધ : (1) વિદ્યાર્થીએ સાચા ઉત્તરની સામે પેનથી 'X' નિશાની કરવી.

(2) જે વિદ્યાર્થી પોતાનો સાચો નોંધણી નંબર નહીં દર્શાવે તેનું પરિણામ રદ થશે.

દા.ત. પ્રશ્ન: 1 ગાંધીજીનો જન્મ કયારે થયો હતો ?

(1) 5મી મે(2) 10મી જુલાઈ(3) 2જી ઓક્ટોબર(4) 8મી જૂન

પ્રશ્ન ક્રમાંક	1	2	3	4
1			X	

વિદ્યાર્થીએ બારકોડ સ્ટીકર

અહીં ચોટાડવું

પ્રશ્ન ક્રમાંક	A	B	C	D	પ્રશ્ન ક્રમાંક	A	B	C	D
1					26				
2					27				
3					28				
4					29				
5					30				
6					31				
7					32				
8					33				
9					34				
10					35				
11					36				
12					37				
13					38				
14					39				
15					40				
16					41				
17					42				
18					43				
19					44				
20					45				
21					46				
22					47				
23					48				
24					49				
25					50				

વિદ્યાર્થીની સહી _____

(મૂલ્યાંકન કાર્ય માટે)

ખંડ નિરીક્ષકની સહી _____

તપાસનારની સહી : _____

મોડરેટરની સહી : _____

કુલ આપેલ જવાબ : _____

તપાસનારનું નામ : _____

મોડરેટરનું નામ : _____

ખોટા જવાબ : _____

તારીખ : _____

તારીખ : _____

કુલ માર્ક્સ : _____